

Štev. 5.—XXVII.

ZVONČEK

Januar 1926.

Zagreb.

Lepo, véliko, gosposko mesto,
Zagreb, glava ti hrvatske zemlje,
plodovita je ravnina tvoja,
vinorodne so gorice tvoje,
Sava ti, slovanska reka bistra,
pere znožje in glasno pripeva
tvoji rasti, tvojemu razkošju!
Senčni gaji, s cvetjem posejani,
v hlad zatapljajo tvoj vik in šum.
Bela cerkev, stolica ponosna,
na višavi pod nebo kipeča,
razgleduje se na pestri vrvež,
ki po tvojih ulicah in trgih
živ preliva se iz dneva v dan.

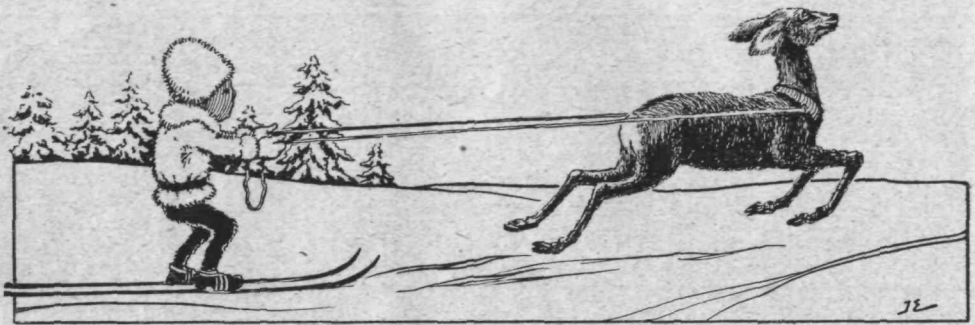
In seljaki in seljanke vate
s podeželja vro s plodovi zemlje,
momci zdravi in devojke krasne
pletejo se v slikovite vence,
spev, pol radosten in pol otožen,
mlade duše vznáša, pribrenkava
tamburica drobno melodijo,
v kolo vije se brezskrbni svet.

Sveti Marko z grozo se ozira
na temelje stola mučeništva,
kjer ovenčan je z žarečo krono
bil Matija Gubec — kmetom kralj.
Božji hram varuje prah presveti
zemeljskih ostankov dveh junakov:
glavo sta za blagor domovine
v plen krvnikom položila Zrinjski
in zaveznik njemu Frankopan.
Ob prometnih žilah spomeniki
slavnih so sinov domače zemlje
razpostavljeni v ponos rojakom.
Bron in kamen glasno govorita
o velikih, težkih, burnih časih,
ko dejanjem so svetili vzori,
plameneči za domovja slavo,
ko je Jelačić potegnil sabljo
in sovražnikovo strl oblast.

Naj prijazna ti usoda vlada,
Zagreb šaroviti, naj vse duše,
naj vsa srca tvoja srečno vodi
Josip Juraj, naš vladika — knez!

E. Gangl.

JOSIP VANDOT:

Kocljeva osveta.

Planinska pripovedka.

5.

loščati vrh gore Vitranca, kjer sta se srečala Jankov Kocelj in pritlikavec Brincelj, je prehajal na drugi strani v navpično strmino, ki je segala prav do doline Planice. V početku je bila strmina pokrita z divjim, ostro štrlečim skalovjem, ki je bilo še polno snega, ker se je razprostiralo na senčni strani.

Kocelj in Brincelj sta pač videla pod sabo tisto skalovje in zmrzli sneg. Toda vsega tega se nista prestrašila, ker sta bila vajena plezanju. Solnce se je bilo vzpelo že davno na sredo neba, ki se je razgrinjalo nad njima v svoji najlepši modrini in je bilo brez najmanjše meglice... Pritlikavec Brincelj je bridko vzdihnil, ko se je ozrl zadnjikrat na solnce. Zakaj spomnil se je, da že od včeraj ni ničesar jedel. Trikrat se je že ozrl na Kocljevo culico s prav poželjivimi očmi. Ko pa se je ozrl četrtič, se ni mogel več premagati, da ne bi vprašal: »Culico nosiš, Koceljček, težko culico? O, v culici pa imaš gotovo hlebček kruha. Ali ni res, Koceljček? Strašno sem lačen. Od včeraj že nisem videl kruhka!«

Kocelj ga je pogledal od strani in je zmignil z rameni. »Kaj govoriš, Brincelj?« je rekel. »Od včeraj že nisi jedel ničesar, praviš? Jaz ti pa povem, da se ne spominjam več, kdaj sem zadnjikrat jedel. Samo to vem, da od smrti rajнке stare matere še nisem imel gorkega grižljaja v ustih. A to je že davno... Nimam kruhka v culici. Saj bi ti ga dal, če bi ga imel. Tudi jaz sam bi pošteno ugriznil vanj... Potrpi, Brinceljček! Kmalu bova v dolini in tam si bova kupila hlebec kruha in debelo klobaso. Saj imam v žepu tolar. Zato pa ne javkaj, Brinceljček!«

Pritlikavec Brincelj je vzdihnil tako bridko, da se mu je povetil dolgi, šilasti nos. A vendar ni rekel besedice, ampak se je plazil molče

za Kocljem po skalovju. Pa tudi Kocelj ni nič več govoril, in tako sta dolgo molčala. Že sta preplezala dobršen del strmih pečin in sta dospela do širnega snežišča, ki se je raztezalo globoko tja doli, kjer se je pričevalo gosto in nizko rušje. Ustavila sta se tamkaj in sta premišljala, kako bi prišla najlaže po tem ogromnem snegu. »Hm,« je menil Kocelj. »Da imam palico, bi se kar podrsal navzdol. Kakor blisk naglo bi prišel do rušja. Od rušja pa ni več daleč do doline... Počakaj me tu, Brincelj! Grem malo tja za skalovje pogledat, če bi mogoče iztaknil tam dve palici. In lepo se bova drsala — hopsasa!«

In Kocelj se je res splazil za skalovje. Kmalu se je povrnil in je prinesel s sabo dve krivenčasti preklji. — »Našel sem dve palici in sem imel srečo,« je rekel ves zadovoljen. »Sicer sta palici nekaj nerodni in krivi, kakor so krive noge mojega strička iz Podkuž. A vse eno sta boljši kot nič... Kar za mano, Brinceljček!«

Kocelj je stopil na zmrzli sneg, je zastavil preklo in je zavpil: »Hopsasa!« — Toda že v naslednjem trenutku je zdrknil navzdol. Skoro sapo mu je zaprlo in skoro mu je odneslo klobuček, ki je imel za njim zataknjeno pisano šojino pero. Hreščalo je pod njegovimi močno nakovanimi črevlji, in sneg se je kar pršil okrog njega. A še preden je mogel prav pomisliti, je bil že doli kraj nizkega rušja. Sunoma se je ustavil, je zavihtel klobuček in je pogledal navzgor, da bi videl, kaj počenja pritlikavec Brincelj. No, pritlikavec je stal še vedno visoko tam gori nad snežiščem in se menda ni upal na trdi sneg.

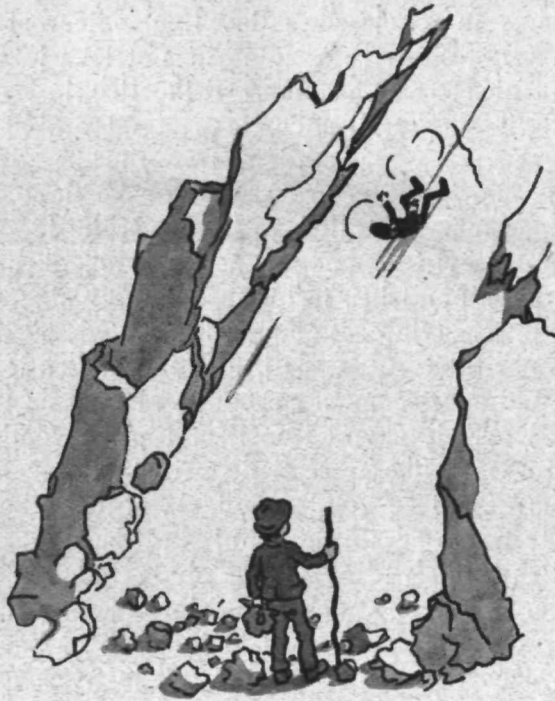
»Hoj, Brinceljček!« je zavpil Kocelj. »Stopi že vendar na sneg in se podrsaj — hopsasa! Ničesar se ti ne pripeti, ti rečem. Saj se tudi meni ni. Ali slišiš? Pridi že vendar doli, da pojdeva naprej! Podrsaj se, hopsasa! Saj te ne bo zgrabil hudobni škrat za nos...«

Pritlikavec Brincelj se je še vedno obotavljal in se kar ni upal na strmo snežišče. A ker je Kocelj že postal resnično jezen in je vpil vedno huje, se je pa naposled odločil in je stopil na sneg. Zastavil je palico in se je boječe pognal naprej. Zdrknil je po snegu, tako naglo je zdrknil, da je kar zijal in lovil sapo. Hotel je zavrisniti na ves glas, pa ni mogel, ker ga je na vso moč dušilo. Že je pridrvel do sredine snežišča in že je mislil, da pojde vse lepo po sreči. A tedaj se mu je zvinila kriva prekla. Pritlikavec je omahnil, na levo stran ga je vrglo in je telebnil na trdi sneg. Krilil je z rokami, da bi se zadržal, a krilil je zaman in je zaman praskal po trdem snegu. Valil se je naprej po strmini — brez prestanka in kakor blisk. Pritrkljal se je do rušja in se je šele tam ustavil. Obležal je med grmovjem kakor mrtev in se ni ganil in tudi oči ni odprl.

Kocelj je stopil k njemu in se je nagnil nad njega. »Ali si še živ?« je zaklical. »Ali pa si nemara celó mrtev, ker niti pogledaš ne? — Povej, povej, Brinceljček! Veš, da bom vedel in me ne bo potem nič eč skrbelo...«

Počasi je odpiral Brincelj oči. Milo je trikrat zastokal in je lovil sapo kakor ribica, če jo vržeš na kopno. Usta je odprl in je zajavkal z bridkim glasom: »Oj, oj, Koceljček! Poglej in mi povej, če mi tiči v obrazu še moj lepi nosek! Rad umrjem, oj, rad — samo če vem, da je moj lepi nosek še živ...«

Kocelj je zamahnil z roko in je odgovoril: »O, Brinceljček, poslušaj me! Povem ti, da ni tako lahko smrekov storž razbiti. Zato pa tudi ni lahko, da si razbiješ svoj nos, ki je pač še trši in grši kot smrekov storž... Le primi se zanj! Pa boš videl, da je še vedno cel... Če pa se nočeš prijeti zanj, pa ga potipljem jaz, da bo joj — hopsasal!«

Pritlikavec Brincelj se je res potipal za nos. Ko je videl in spoznal, da je nos še cel, se je zadovoljno posmejal in je nadaljeval: »Oj, oj, cel je moj lepi nosek in ničesar se mu ni dogodilo pri hudem štrbunkanju... Koceljček, ljubi Koceljček! Daj, poglej, če še tiče na mojem lepem nosku krasna očalica! Poglej in povej, če so še cela!«

No, Jankovemu Koclju je že pohajala potrpežljivost. Zato pa je odgovoril, prav jezno odgovoril: »Rečem ti, Brinceljček, da zelena žaba visoko in daleč poskoči. Pa si niti nog ne obdrgne — tako poskoči zelena žaba — hopsasa... A tvoja očala so kakor zelena žaba, kadar se na vso moč napihne. Zato pa so ostala pri štrbunkanju cela in še vedno tiče na storžu, ki ga ti imenuješ nosek... A zdaj

mi je že zadosti javkanja. Vstani, da greva naprej! Saj se nisi prav nič pobil.«

Pritlikavec Brincelj je tarnal; vstajal je, vstajal in je govoril z jokavim glasom: »Kroti hudo krvco, Koceljček! Lepo te prosim! Oj ojmene, kako me vse boli! Če si nisem polomil nog, pa sem si gotovo polomil roke. Ali pa brihtno glavico, da mi je ostal zdaj samo lepi nosek z očali.«

No, navsezadnje se je Brincelj vendarle skobacal na noge. Trikrat se je pretegnil in je še trikrat prav milo zajavkal. Potem pa je šel počasi za Kocljem, ki je bil že daleč in se je prerival skozi rušje. Rušje je kmalu prenehalo, in Kocelj se je bližal zelenemu jelovemu gozdu, ki se je širil po strmini navzdol in je prenehel šele v dolini Planici. Kocelj se je oddahnil, ko je došel do gozda. Poiskal je stezo, ki je držala skozi gozd in je bila ozka in slabo shojena. Sedel je na trato in se je zleknil, ker je bil od dolge hoje resnično že utrujen. Culico je vzel s hrbta in jo je podložil pod glavo. Seveda, najrajši bi bil zaspal; toda misel na mesto mu ni dala miru — tista lepa misel, da bo zdaj kmalu v mestu, kjer živé samo dobri ljudje, kjer bo kazal pritlikavca Brincelja kakor Bošnjak medveda Marka in bo v klobuček pobiral same zlate cekine. Hišo si zgradi v zagorski vasi; zanalašč jo zgradi, da bodo hudobni ljudje pihali od jeze in zavisti. Krivogledni stric iz Podkuž pa bo od togote tako obračal oči, da se mu popolnoma obrnejo in bodo gledale nazaj, namesto naprej.

Kocelj je mislil, lepe misli je mislil in se je veselil v svojem srcu. A iz teh misli ga je predramil sam pritlikavec. Prisopel je k njemu in se je vrgel ves spehan kraj njega na trato. — »Oj, Koceljček!« je govoril Brincelj. »Kako lepo počivaš! Saj je prav, da počivaš. Tudi jaz se malo zleknem, da si popravim polomljene ude in da malo po- božam svoj lepi nosek. Siromak, dosti straha in bolečin je moral prebiti od sinoči do zdajle. Čudo, da je še živ. Kdo drugi bi bil že davno mrtev. A moj lepi nosek je tudi hraber, da se ne ustraši niti Godčevega purančka, kadar ga pograbi najhujša krvca... Saj pravim — nosek, moj ljubi, lepi nosek! Kdo se more meriti s tabo?«

Tako je govoril pritlikavec Brincelj in je mehko gladil svoj dolgi, šilasti nos. Kocelj se je smejal in je obenem v mislih prešteval rumene cekine, ki jih bo v mestu prislužil s storžem, ki ga je Brincelj ime- noval nosek. Pa se je zaradi tega kar smejal sam pri sebi in niti odgo- varjal ni pritlikavcu. Ko se je tega naveličal, se je zagledal v divje snežnike, ki obkrožajo ozko, samotno dolino Planico. Tam zadaj je stal strašni Jalovec; strm je bil, visok in ves posut s srebrnim snegom, ki se je lepo lesketal v solnčnih žarkih. Kraj njega je samevala na levi strani navpična Mojstrovka, a na desni strani je bil vrh pri vrhu vse tja do ponosne, veličastne Ponce. A tam pod Ponco se je pri- čenjal samotni gozd, ki je segal prav do doline in zelenega polja.

Sredi polja se je pa svetila vasica; bele hišice so se svetile v zelenem solncu in so prijazno vabile k sebi.

»Oj, hopsasal!« je kar nenadoma izpregovoril Kocelj. »Tam doli so Rateče, in tam doli bova sedla na vlak, ki naju potegne naravnost v mesto. Ali vidiš vas tam doli? Brincelj, ali vidiš Rateče?«

»Vidim, vidim,« je odgovoril pritlikavec Brincelj. »Saj nimava daleč do tja... Ojojmene, to mora biti lepo na vlaku! Še nikoli se nisem vozil z vlakom. A vendar vem, da mora biti krasno. Juhu, in v mestu bo lepo! Saj si rekel, da so v mestu samo dobri ljudje. To bodo gledali moj lepi nosek! In radi me bodo imeli, Koceljček! Zaradi mojega lepega noska me bodo imeli radi...«

»Seveda, zaradi tvojega storža te bodo imeli radi,« se je namuznil Kocelj sam pri sebi. »Zaradi tvojega noska bom jaz sezidal krasno hišo, da bo strmel sam divji birič in bo od jeze prelomil krivo sabljo... Seveda, zaradi tvojega noska!« — Posmejal se je na glas in je rekel pritlikavcu: »Ne boj se, Brinceljček! Tam onkraj v hudobni naši vasi pripovedujejo, da sem jaz bedast in kratke pameti. Pa naj govore, kar hočejo! Pokazal sem jim že davi, da moja pamet ni kar tako od muh. Zato ti pa rečem, da si bova v mestu prislužila cekine in si bova sezidala v vasi krasno hišo. Živela bova potem kakor dva kralja iz devete dežele Kolovozije. Do smrti bova živela, ti rečem!«

»Ojojmene, Koceljček!« je zavrisnil pritlikavec Brincelj od veselja. »Lepo govoriš, strašno lepo. Pa ti verjamem, ker si ti, Koceljček! Hišo bova imela, svojo lepo hišico. In se bova smejala vsem — tudi Vitrancu, ki je tako hudo razžalil moj lepi nosek... Ali ni res, Koceljček?«

»Dvakrat sem ti že rekel — hopsasal!« je odvrnil Kocelj. »Pa če bi ti bil rekel samo enkrat, bi bilo že zadosti, da mi moraš verjeti... No, nazadnje pa midva preveč klepečeva in lenuhariva. Kar vstaniva in pojdiva dalje, da prideva čim prej do vlaka. Slišal sem praviti, da vlak noče nikogar čakati.«

Pa sta res vstala in sta se napotila po ozki stezi v gluhi svet. Kocelj je šel naprej, a za njim je stopical pritlikavec in je bil ves vesel. Pozabil je na lakoto in je samo še mislil na krasoto mesta in na veliko hišo, ki jo bosta sezidala s Kocljem za cekine, ki si jih prislužita v daljnem mestu. Potihoma je prižvižgaval in žal mu je bilo, da mu je sodnik Vitranec odvzel piščalko. O, tako lepo bi si zdaj zasviral nanjo, da bi Kocelj kar poskakoval!

(Dalje prihodnjič.)

VLADO KLEMENČIČ:

Stric Blaž.

naši dolini je živel mož, ki smo ga otroci klicali za strica Blaža. Bil je svoje dni trden kmet. Ko pa mu je še mlada žena umrla, je postal zapravljivec. Nazadnje mu je ostala v lastni hiši le še sobica, ki si jo je bil izgovoril do smrti. Za delo mu že prej ni bilo dosti mar, na svoja stara leta pa se je preživljal največ s slučajnimi zaslužki. Bil je spreten ribič. V naših potokih je v tistih časih kar mrgolelo bistrih postrvi, ki jih je lovil na trnek ali pa kar z rokami. Na lov se je odpravljaval v zgodnjih jutranjih urah ali pa zvečer, ko postrvi najrajše prijemajo. Kadar so ob deževju potoki narasli, je lovil z mrežo. Tedaj je bil lov najobilnejši. Ukvarjal pa se je mož še z mnogimi drugimi opravili. Nabiral je zdravilnih zelišč, ki jih je poznal kakor malokdo in jih prodajal v vrečah v Ljubljano, kjer so mu jih precej dobro plačevali. Tudi sam je imel v svoji sobici na policah lončke z zdravilnimi mazili in stekleničice z različnimi rastlinskimi sokovi, kar je napravil vse sam, da je lahko pomagal v sili marsikateremu bolniku.

V naših krajih so se bile zaredile strupene kače tako, da so bile v nadlogo ljudem in živalim. Največ je bilo modrasov, katerih strup je bojda hujši kakor gadji. Oblast je razpisala nekega leta nagrado: Vsak, ki ubije strupeno kačo in prinese županu vsaj njeno glavo, dobi nagrado. To je bilo nekaj za strica Blaža! Tiste dni, ko se je razvedelo za kačje nagrade, je hodil ves srečen okrog in pripovedoval vsakemu, ki ga je hotel poslušati, koliko bo sedaj zaslužil, »Tako, ko bo primerno vreme, pojdem na lov in svetlih dinarjev bo toliko, da bom lahko brezskrbno živell« Tako je govoril in se veselil zaslužka.

Mi otroci in vsi, ki smo ga poznali, smo mu verjeli, ker je bil mož res izvrsten kačji lovec. V vročih poletnih dneh je hodil po peščenih solnčnatih rebrih in prežal na modrase. Kako jih je lovil, nisem nikdar videl, v pest pa mu jih je prišlo toliko, da smo se vsi čudili. Nosil jih je — večkrat še žive — županu, ki mu jih je pošteno odkupoval.

Pozimi je stric Blaž prišel čestokrat k nam. Kadar smo bili, kakor navadno, zbrani pri naši peči, nam je bil kaj dobrodošel. Pripovedoval nam je o svojih zgodah in nezgodah. Seznanjal nas je s skrivnostno narodo redkih živali in rastlin. To je bilo za nas otroke tudi dokaj poučno. Seveda je marsikaj izpopolnil s svojo živo domišljijo.

Nekoč nam je pravil o modrasu, ki da ima na glavi rdeč rožiček in zna tudi žvižgati. Če živijo taki modrasi, ne vem in nam tudi on tega ni mogel dokazati, ker da se tak modras ne da zgrabiti.

»To vam je čudovit modras!« je začel. »Samo enkrat sem ga videl in slišal, a si tega ne želim več! Bilo je o sv. Janezu vročega popoldne.

V tistem bregu gori nad Češarkovino sem iskal zdravnih rož. Kar sem zaslišal v skalah nad seboj rezek žvižg. Dalež naokrog ni bilo človeka, pa sem bil radoveden, odkod ta žvižg. Pa sem le stopil navkreber v smeri, od koder je zažvižgalo. Žvižg se je ponovil. Križ božjil! Gledal sem in nisem mogel verjeti. Na skalini se je spenjala kvišku čudna kača, ki je bila jako podobna modrasu ali gadu, bila pa je krajša in debelejša ter je imela na glavi rdeč rožiček, kakor na primer mlad petelin. Nisem je utegnil dolgo opazovati. Zažvižgala je še enkrat, da je šlo skozi ušesa, in planila proti meni. Pa ne po kačje, ampak kar po repu se je zagnala po bregu navzdol. Da bi te! Jaz pa v beg. Ozrl sem se, kača mi je bila za petami. Tako me je podilá, kakor podi pes zajca. Skoro padel sem v Češarkovo vežo. Ni bila šala. V vežo si kača ni upala za menoj ali pa je zgrešila pot, ko sem v begu zavil okrog oglá. Kače potem nisem več videl, a v tisti breg si ne upam več. — Pozneje mi je pravil Kljukčev Žef, da je slišal podobno žvižganje, ko je žagal hlode v Kumrovem lazú nad Češarkovino. Vidite, to je bila kača žvižgača z rdečim rožičkom.«

Tisto noč sem imel hude sanje. Kača žvižgača se je zaganjala vame in me hotela pičiti. Ko sem se prebudil in se prepričal, da sem le sanjal, sem se globoko oddahnil.

Strah.

*V noči Ivan se zbudi,
sam ne ve, od česa;
šum je slišal, se mu zdi,
pa napne ušesa.*

*Zopet isti, čuj, šumot,
škrtnila je šipa;
Ivana oblije pot,
srce mu utripa.*

*Protí oknu vpre oči
in temò prebada:
čudna senca tam leži
kakor možka brada.*

*Je ta senca živa mar?
Giblje, glej, se ... dviga ...
Ropar tam stoji, glavar
in pajdašem miga!*

*Čuj, kot nož bi brisal kdo —
sapa mu zastane,
v strahu krikne v noč temno
in k očetu plane ...*

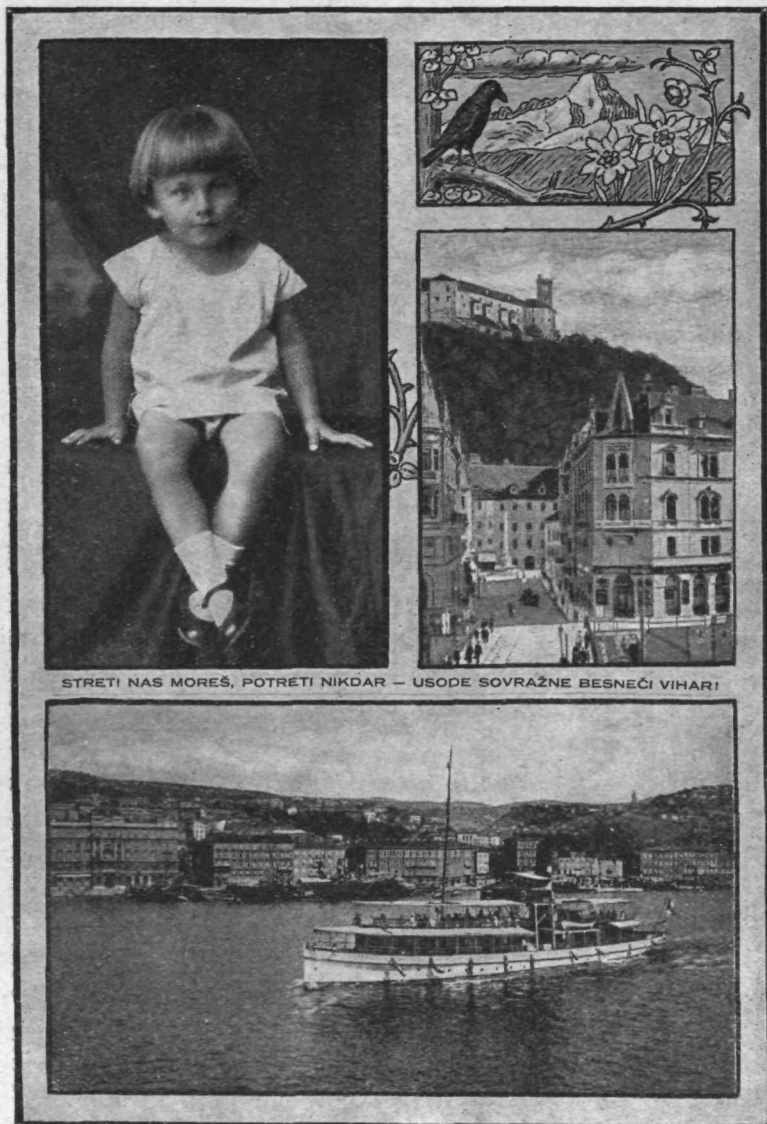
*Z okna pa — čofot! — na tla
senca se prevrne:
ni bila od roparja,
le od — mačke črne!*

Janko Glaser.

Naš Rojko.

STRETI NAS MOREŠ, POTRETI NIKDAR — USODE SOVRAŽNE BESNEČI VIHAR!

*Poglejte, to pa naš je Rojko,
naš prvi vnuk iz rodovine,
a ga nemila je usoda
zanesla v daljne pokrajine.*

*Na Dunaj, v Beograd, na Reko
vodila so ga čudna pota;
zdaj mesta reškega in morja
obdaja divna ga krasota.*

*Življenja južnega vrvenje
tam izvedavo opazuje,
vse miče ga, vsak dan se v sluh mu
bolj vtiskajo besede tuje.*

*Seveda mamica zavedna,
da je Slovenka, ne pozablja
in v materinščine preljube
pouk ves čas svoj zanj porablja.*

*Odločen in pogumen borec
za našo zemljo in pravico
postati mora tudi sinček,
ko svet spozna, laž in krivico.*

*In v svojo pravo domovino
slovensko mora se vrniti
in tukaj z mamico nesrečno
dom zaželeni spet dobiti.*

*A kje v tej ljudski gneči vaju
zdaj sprejme gostoljubna streha
in kaj storimo naj, da kruta
usoda tretji nas preneha?*

*Kako še dolgo hrepenela
zaman mi bosta sem v daljavo,
kjer dviga se nad mestom belim
grad sivi v svobodno višavo?*

Fr. Rojec.

SVOBODAN DRAGANEC:

Ciganka Analiza.

a predjužnik leže kmetič v senco na robu gozda, si obriše s čela znoj in obesi koso na vejo. Radostno mu splavajo oči preko položne senožeti, visoka trava leži v enakomernih redev. Saj pa je tudi začel kositi davi rano pred solncem, ki zdaj tako pripeka in suši, da kar puhti dišeče veselje iz sena. Prav zares, danes je naporno zaslužil svoj predjužnik! Iz bisage vzame bučo vina in hlebec belega kruha, a takoj zapazi, da je pozabil nož doma. Zato se pripravi, da kar z rokama prelomi dobro zapečeni hlebec.

Ta trenutek zašumi za njim na gozdni poti in skozi grmovje mu zakliče prijazen ženski glas: »Dober dan, gospodar! Bog daj srečo!«

Kmetič se ozre in zagleda za seboj med grmovjem mlado, znano ciganko s pisano košaro.

»Dober dan, dober dan, Analiza! Odkod pa ti? Kaj si prinesla v košari novega in lepega? Ali pravzaprav, kaj bi rada v njej odnesla?«

»Kako ste pametni, oče, da ste baš uganili,« odgovori ciganka in zapiči črne, lačne oči v belo, dišečo pogačo, »iz mesta prihajam in res, kupila sem nekaj novega in lepega. Nalašč kakor za vas in vaše stare zobe, da si jih ne polomite. Poglejte ta novi in lepi nož, njegov okrašen ročaj in dolgo, brušeno ostrino. Dajte mi trdi hlebec, da ga vam zrežem na drobne kose in da se začudite ostrini mojega noža.«

»Gotovo si ga po cigansko našla, kjer ga nisi pošteno izgubila. Sicer pa se v ciganski roki vsaka stvar zmaliči in spridi. In v tvoji celo, Analiza, ker pravijo, da si zvita čarovnica in da znaš izpreminjati cekine v črepinje.«

»Narobe, stari gospodar, v moji roki nastane cekin iz črepinj. Le dajte, poizkusite, vzdignite bisago in jo široko odprite. Jaz bom rezala hlebec in metala koščke vanjo, vi pa štejte na glas, da ne

zmanjka niti enega. Štejte na glas in pazite samo, da se ne uštejete in mene potem ne obdolžite po krivem. Saj vendar veste, kar je v malhi, tega še mačka ne sne, in kar je prešteto, je varno kakor pod ključem.«

»Govoriti pa znaš, Analiza, da bi ti verjela sama lisica. Torej le brž, na, zreži mi hlebec na drobno, saj ne bo zastonj!«

Ležeči kmetič si vzdigne bisago nad glavo in jo široko nastavi ciganki. Ona počene za njim in odloži košaro. Ciganka reže, kmetič pa šteje na glas v malho padajoče koščke ter zadovoljivo kima: »Storil sem ji krivico. Pa je res natančna in poštena.«

»Držite visoko, oče, štejte glasneje in pazite, da se ne zmotite,« ga vedno iznova opominja postrežljiva Analiza, »zdaj sem gotova, hleb je zrezan. Zbogom, najboljši tek!«

Ciganka odide jadrno po poti, on pa vikne za njo: »Počakaj, Analiza, saj sem rekel, da ne bo zastonj. Vzemi si nekoliko koščkov kruha!«

»Kmetič, sam pojej, ker si tako moder in učen, ker znaš tako natančno šteti,« in ciganka odvihra med grmovjem.

Kmetič položi bisago predse, jo razgrne in prestrašen odskoči: »O ti čarovnica ciganska! Zdaj šele vem, zakaj se ta hudoba imenuje Analiza, ker je zvita za dve, za Ano in Lizo!« Kmetič bulji v bisago, nametano s kamenčki, kosi trhlega lesa, šiškami, hrošči, polži, celo mala žaba skače po dnu bisage. Zrezani hleb je v košari odnesla prebrisana ciganka, a njemu pustila nagnusno zmes, za njegovim hrbtom pobrano z gozdnih tal. Kmetič se udari po čelu in se porogljivo nasmeje sam sebi:

»Sedaj si, kmetič, moder in učen,
da hleb je boljši cel ko razdeljen!«

Kaj so rekli striček . . .

Rekli so striček:

*»Kjer je fantiček,
tam mora biti konjiček,
a kjer je konjiček,
tam mora biti voziček.«*

In striček? —

*Kupili so voziček,
voziček je vozil konjiček
in dirjal po vasi galop:
»Hop-hop, hop-hop, hop-hop!«*

Franjo Lovšin.

DR. IVAN LAH:

Kralj Vladimir.

Ob 1000 letnici njegove smrti.

prvih časih, ko so prišli Srbi na Balkan, so kakor vsi drugi Slovani živeli tudi oni v zadrugah in plemenih, ki so jim načelovali župani. Ti župani so vladali Srbom več nego 500 let. Zaradi prirodnih mej in ovir je bilo med njimi le malo skupnosti, pogosto pa so se med seboj celo vojevali. Te razmere so izrabili Bolgari, ki so si med tem že uredili svojo državo. Napadali so posamezne srbske pokrajine in jim postavljali na čelo svoje župane.

Tako je neki bolgarski car postavil za župana srbskega župana Caharijo. Ko pa je ta izkušal osvoboditi Srbijo od Bolgarov, je privedel bolgarski car nadenj silno vojsko in svojega nečaka Časlava, da bi ga postavil za župana. Ko je Caharija slišal, da gre nad njega tako velika vojska, je pobegnil v Hrvatsko, Bolgari pa so pozvali druge srbske župane, velikaše in vojvode, naj se priklopijo k njim in naj priznajo Časlava za vladarja. Srbi so se dali prevariti. Prišli so v bolgarski tabor, Bolgari pa so jih napadli in vse posekali. Na to je bolgarska vojska planila v srbske pokrajine, narod je pobegnil v gore in gozdove, njega bivališča pa so bila požgana in opustošena. Ko so se vrnilo Bolgari domov, so vzeli s seboj tudi Časlava in so ga vrgli v ječo. Ko je bolgarski car umrl, je Časlav pobegnil in prispel v Srbijo, kjer je pozval narod, naj se vrne v svoje domove. Da bi bil varen pred Bolgari, se je zvezal s sosednimi Grki.

Tako je Časlav počasi združil pod svojo oblastjo mnogo srbskih pokrajin od Jadranskega morja do Save in Morave. Takrat so vpadli v Evropo Madžari in naskočili Srbijo. Časlav jih je premagal in zapolnil preko Save. Toda v Sremu se je zbrala nova madžarska vojska. Časlav je bil premagan in ubit, srbska vojska pa se je vrnila domov. Po njegovi smrti so bile srbske zemlje zopet razdeljene na razne male državice in Grki, ki so se bili med tem okrepili, so si podvrgli skoraj vse srbske pokrajine.

Toda Srbi so vedno poizkušali osvoboditi se tuje nadoblasti. Tako so se l. 976. uprli srbski kraji med Vardarjem in Ohridskim jezerom in so se osvobodili od Grkov. Vodja Srbov je bil Samuel, ki se je proglasil za carja in je hotel združiti vse Srbe in Bolgare v eno državo. Tako so se vzdignili tudi Srbi v Raški, so pobili Grke in osvobodili svojo zemljo. Za njimi so se dvignili tudi srbski rodovi ob rekah Timoku in Moravi. V tem času je vladal v Zeti kralj Vladimir. (Raška in Zeta so stare pokrajine okolo Črne Gore in Albanije.)

Vladimir je sicer priznaval grško nadoblast, toda bil je samostojen vladar. Bil je znan daleč okolo kot pošten, miren in dober vladar. Samuel si je hotel osvojiti tudi njegove kraje. Zato je napadel Drač in premagal Grke, potem pa je krenil z vojsko proti Zeti. Vladimir mu je šel z vojsko naproti in se utrdil na griču Obliku, toda Samuel ga je obkolil in primoral, da se mu je vdal. Zmagovalec je odvedel Vladimira s seboj v svojo prestolico Prespo, kjer ga je zaprl v ječo.

Samuel je imel lepo hčerko Kosaro. Ona je bila kristjanka in je prosila očeta, da bi smela nositi hrano jetnikom. Ko je videla v ječi kralja Vladimira, se ji je zasmilil v srce in ga je hotela rešiti. Prosila je zanj pri očetu. Odločila se je, da postane njegova žena. Samuel je v to privolil; osvobodil je Vladimira, mu vrnil njegovo kraljestvo in mu dal Kosaro za ženo.

Ko je umrl Samuel, je zavladal nad njegovimi pokrajinami njegov sin Radomir. Njega pa je nenadoma napadel stric Vladislav. Ubil je

njega in njegove otroke in sam postal car. Ker pa se je bal maščevanja Radomirovih sorodnikov, je vse po vrsti ubijal in pozval tudi kralja Vladimira k sebi na pogovor. Vladimir pa ni hotel iti k njemu, ker mu ni zaupal. Toda ko se je Vladislav zaklel na lesen križ, da mu ne bo storil nič žalega, mu je Vladimir verjel in je šel k njemu. Ko je prišel Vladimir v Prespo, je šel v cerkev, da se priporoči Bogu. A tu pred cerkvijo so ga počakali vojaki in so mu odsekali glavo.

Zaradi njegove mučniške smrti je narod Vladimira proglasil za svetnika. Kosara je plakala za njim in je odšla v samostan, v katerem je bil pokopan. Pozneje so prenesli njegovo truplo v samostan sv. Jozvane v Albašanu (dandanes mesto v Albaniji). Na dan smrti kralja Vladimira se zbira na njegovem grobu mnogo ljudi iz vseh krajev (na dan 22. maja). K njegovemu grobu romajo Srbi in Albanci, kristjani in mohamedani, tako da je dan 22. maja eden največjih praznikov v tem kraju.

Vladimirov leseni križ hranijo v Veljih Mikuličih, t. j. vas med Barom in Ulčinjem v Črni gori. Vsako leto gredo Srbi in Albanci ob Trojicah v rani zori na planino Rumijo in nosijo s seboj leseni križ, tako da so še pred vzhodom solnca na vrhu, od koder se krasno vidijo albanske gore in primorski kraji.

Tako živi v narodu spomin na kralja Vladimira. Ohranjen pa je tudi v lepi narodni pesmi, ki poje o teh dogodkih, in naš pesnik Pre-radović je napisal posebno lepo pesem »Vladimir in Kosara«.

Letos slavijo tisočletnico Vladimirove smrti z velikimi svečanostmi v Ohridi in ob Ohridskem jezeru, da bi s tem povzdignili spomin na one čase, ko so vladali naši prvi vladarji po krajih, kjer zdaj vladajo tujci.

Ti kraji so po zgodovini podobni našim koroškim razmeram za korotanskih vojvod. Kakor naša Koroška tako so tudi kraji, kjer je živel kralj Vladimir, sedaj v lasti Grkov in Armencev.

Zgodba o kralju Vladimiru kaže, kako težko je bilo v tisti dobi ustanavljati domače države, kako smo zaradi nesloge in razprtije postali sužnji sosednih narodov in koliko časa je bilo treba, preden so vse te lepe dežele od severa do juga prišle končno v skupno samostojno državo.

JURAJ JURAJEVIČ:

Iz bajne dežele.¹

6. ŠEST ZAPOVEDI.

ivel je kmet, ki mu je slabo šlo, zato se je vragu prodal za dosti denarjev. »Čez deset let pridem pote. Ako mi boš znal takrat šest zapovedi, te pustim; če ne, te vzamem!« S temi besedami je vrag izginil. Kmet je večkrat prosil svojega patrona sv. Jurja, naj ga reši večnega pogubljenja, nazadnje je ponavljal prošnje že vsak dan.

Dogovorjena leta so minila. Baš zadnji večer je prišel h kmetu star berač in ga prosil prenočišča. »Nocoj ne! To noč ne prenočim nobenega berača, ker pride nekdo drugi k meni v vas,« ga je zavrnil kmet. »Nocoj ob enajstih pride sam vrag pome.« Stari berač je odšel pa se spet vrnil. Da bi ga kmet ne opazil, je skočil skrivaj v vežo ter se skrivil pod stopnicami.

Ob enajstih je prišel vrag in prignal s seboj šest kupljenih duš, šest grdih svinj, kmet naj bi bil sedma. Udaril je na vežna vrata in zavpil: »Odpri!« Stari berač je skočil pokonci, odprl vrata in vprašal: »Kaj hočeš?« Vrag je odgovoril: »Saj veš, kaj hočem! Ti boš zdaj molil šest zapovedi ali pa pojdeš z menoj.« Vrag ni spoznal starega berača. Misli je, da je kmet, ki se mu je bil pred desetimi leti prodal.

»Molil bom,« reče berač.

»Pa molil!« pritrdi vrag in mu ukaže, naj pove po vrsti, kakor ga bo vprašal, kako se glasi ta ali ona zapoved.

»Kar vprašaj!«

In vrag vpraša: »Katera je prva zapoved?«

»Ojé pri vozu.«

»Prvo si uganil. Kako se glasi druga?« —

»Boljše je dve kot ena.«

»Tudi drugo si zadel. Katera je tretja?«

»Trije roglji pri vilah.«

»Tudi tretjo poznaš. Kaj pa četrta?«

»Štiri kolesa pri vozu.«

»Tudi ta je prava. Peta?«

»Pet prstov na roki.«

»Tudi peto si prav povedal. Toda zdaj se mi pa ne izmuzneš! Povej, ako veš: kaj je šesta zapoved?«

»Šesta zapoved je tistih šest grdih svinj, ki si jih semkaj prignal, pa to niso prave svinje, to so prodane duše, grše od pravih svinj. Ta je šesta zapoved.«

¹ Glej lanski letnik! — Uredn.

»Tudi za šesto veš. Večjo moč imaš kot jaz, rešen si peklenkega ognja.« Po teh besedah zatuli vrag tako peklenko grozno, da se vogal kmetove hiše zruši, a ne njega ne tistih grdih svinj ni bilo več tam.

Kmet prečuje vso noč v molitvi v zaklenjeni sobi. Ko stopi zjutraj v vežo, mu reče stari berač: »Rešil sem te, ker si me prosil,« in nevidno izgine.

»To je storil moj patron sveti Jurij, Bog bodi zahvaljen!« vzklikne kmet hvaležno, se prekriža in gre veselo na delo.

7. NEMA KAČA.

Za tvornico v Mojstrani se razprostira majhna dolinica Mlačica. V njej je bivala pred nedavnim časom nema kača, ki ni znala ali ni smela govoriti. Ljudje so se bali iti skozi Mlačico, zato so se je ogibali, kolikor so se mogli. Zlasti v pozni uri se niso upali hoditi po tem kraju. Trdili so, da ni dobro srečati neme kače, ki se je že večkrat temu ali onemu prikazala; vendar o kaki nesreči, ki bi se utegnila ob takih prilikah prigoditi, ni vedel nihče povedati.

Tisti večer pred kresom se je vračal iz tvornice po Mlačici delavec iz Radovne. Ta vas leži onostran hriba, ki obdaja dolinico. Zvonilo je ravno zdravo Mariji. Delavec je vzel klobuk z glave in rožni venec v roko, se pobožno prekrižal in na glas molil angelovo češčenje. Ko gre počasi dalje, zasliši nedaleč od sebe šum v listju. Trava se zaziblje, delavec pa zapazi, da se nekaj zvija kraj poti. Kar nenadoma se tisto prevali na pot, delavec pa zagleda pred seboj nemo kačo; prikazala se mu je na poti nekaj korakov pred njim. Na repu je imela šop ključev in na glavi zlato krono. Govorila ni, ker je bila nema, pač pa je z repom mahljala in mu z glavo migala, naj vzame z repa ključe in z glave zlato krono. Delavcu zastane noga, ves trd ne more niti koraka več napraviti. Še mu je migala in kazala kača, naj vzame ključe in zlato krono; ponujala mu jih je, silila vanj, naj jih vzame. Delavec se spomni, da ni dobro, kakor pravijo, srečati neme kače; spreleti ga groza. Tako se ustraši, da mu pade klobuk iz rok. In ko more zopet gibati z nogo, zbeži kar preko hriba domov, nema kača pa izgine vsa žalostna v gozd. Ko pride delavec do ljudi, jim pove, kaj je videl. Ljudje mu poreko: »To si bil neumen, da nisi vzel ključev in zlate krone! Sedaj bi bil bogat, nič več bi ti ne bilo treba hoditi v tvornico na delo.«

Tudi doma pove vse, kar in kako se mu je pripetilo. Žena reče: »Mar bi bil vzel ključe, nemara bi jo bil rešil!« — »Kako? Saj pravijo, da je ni dobro srečati,« odgovori mož. — Žena nato: »E, ti bi verjel kači! Le zakaj je nisi rešil?« — Zdaj se oglasi še oče in ga kara, rekoč: »Zakaj nisi vzel ključev, bi jo bil rešil! Oh, škoda, zakaj jih nisi vzel, morda je bila zakleta kraljična. O, gotovo je bila zakleta kraljična;

s ključi bi odprl zlate gradove in s krono bi zagospodoval tem zlatim gradovom.«

Delavec se je praskal za ušesi in se kesal, da ni verjel kači in ji ni vzel ključev z repa in zlate krone z glave, pa vse kesanje je bilo prepozno.

Drugi dan so šli gledat v dolinico, kjer se mu je bila prikazala nema kača, pa niso našli ničesar — ne kače ne klobuka.

JOSIP JERAS:

Deklice iz preteklosti.

(Dalje.)

KAMAITA, MAJHNA EGIPČANKA POD FARAONOM RAMZESOM II.

a ravni strehi vile kraljevih otrok sta tiho kramljala Kamaita, faraonova hčerka, in pritlikavec Knumotpu. Pogovor je bil gotovo jako važen, toda za psa Piruita preveč dolgočasen. Dvajsetkrat je napravil krog okolo igrač, ki so bile razmetane na tleh in ga sicer niso zanimale: punčke iz posteklene prsti, golobi in race na koleščkih, kuhinjska posoda v malem, vrtavke in žoge. Zdaj je zeval...

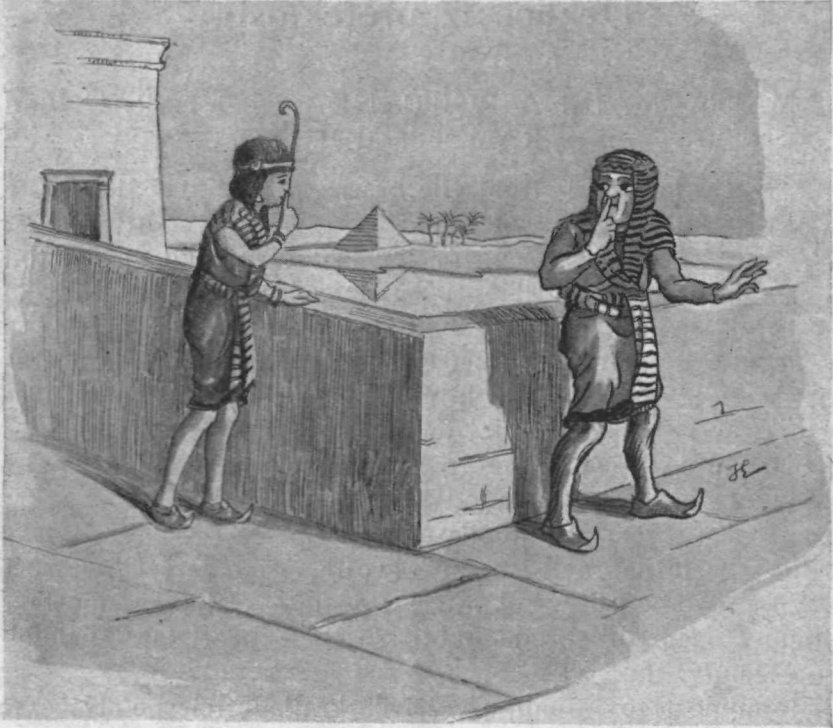
Končno je na žvižg Knumotpua dvignil glavo. Kamaita, najdražji Ramzesov otrok, se je ločila od svojega zaupnika, položila kazalec na ustna in mu s tem priporočila molčanje.

Pritlikavec je napravil isto in s svojim psom je šel doli po stopnicah trinadstropne vile. Prekoračil je vrtove kraljevega mesta in se napotil po dolgem drevoredu nubijskih palm proti faraonovemu zasebnemu stanovanju.

Šel je mimo trgovin, mimo vojašnic kraljeve telesne straže, mimo kraljičinega paviljona in je došel končno h glavnemu dvoru. Pred vhodom v palačo so stali na straži lidijski stražarji. Na glavi so imeli okrogle čelade, oblečeni so bili v egipčanska krila in oboroženi z dvoresnimi meči. Težko je bilo priti do faraona Ramzesa, sina Solnca, kralja dveh Egiptov. Ker pa so vsi vedeli, da je Knumotpu gospodarjev ljubljenec, ni prav nič motilo vojakov, ko sta mali mož in njegov četveronožni spremljevalec prestopila prag kraljeve palače.

Pritlikavec je prišel najprej v častno dvorano, ki je bila okrašena s stebriči. V njej je kralj sprejemal in tu so oboževali boga-kralja. Potem je šel mimo visokega prestola, olepšanega z zastavicami, na katerem je sedel Ramzes, kadar je blagovolil sprejemati svoje podanike. Končno je stopil v glavno sobo kraljevega zasebnega stanovanja, kjer so se številni služabniki trudili okolo sina Solnca. Tu so bili:

kraljevi brivci, ki so edini imeli pravico briti njegovo brado in mu striči lase; lasničarji, ki so položili na njegovo glavo barvane vlasulje in kačjo glavo; sluge, ki so čistili in gladili njegove nohte, počrnili njegove veke ter belo in rdeče pobarvali njegova ustna in lica. Ta dan je nameraval faraon pokloniti žrtev v Amonovem svetišču in zato so ga posebni sluge oblekli v svečano odelo: v dolgo haljo iz finega platna, na kateri je bil poseben predpasnik, tkan iz zlata in okrašen z raznobarno steklenino. Na nogah je imel bogate nazaj zakrivljene opanke.

Knumotpu se je vrgel na tla pred gospodarjem, ki mu je prijateljsko namignil, nakar se je umaknil v kot, kjer je mirno čakal, dokler ni bil kralj oblečen in nalepotičen. Kmalu so se brivci, lasničarji, sluge in vsi služabniki in strežaji globoko priklonili in odšli drug za drugim. Ko je Ramzes odslovil vse svoje služabnike in je končal z narekovanjem nekaterih povelj posebnemu pisarju, ki jih je pisal na papirus, je podprl čelo na desno roko in se je poglobil v razmišljanje.

»Knumotpu,« je izpregovoril nenadoma, »razloži mi, če moreš, zakaj je gospodar Egipta, najmogočnejši kralj sveta, bog, sin Solca, žalosten, vedno žalosten; zakaj so njegove noči same težke sanje in njegovi dnevi sama otožnost. Toda ti, slabotno in neprijetno bitje,

ki nisi več vreden kot drobec prahu, se vedno zadovoljno smeješ in prepevaš.«

»Gospodar,« je odgovoril pritlikavec, »nič ni lažjega kot to. Ali vam smem povedati med štirimi očmi?«

»Pristopi bliž!«

»Evo, zakaj ste žalostni: Predvčerajšnjim je eden vaših sužnjev ukradel vam namenjeno lubenico, pojedel jo je in je umrl v strašnih bolečinah. Ker vas je obvaroval gotove smrti, ste se odločili, da poklonite žrtev bogu Amonu, zaščitniku Teb.«

»Ali je to vse, kar veš?«

»Ne, gospod, vem še tole: Pred dvema mesecema so nesli faraona, vašega slavnega očeta, k večnemu počitku tja v njegovo piramido. Čeprav je on vas določil za svojega naslednika, so tedaj govorili, da hočejo spraviti uporniki namesto vas na prestol...«

»Koga vendar?...«

»Imenovali so nekoliko zarotnikov; označili so več ljudi, ki so stremili po prestolu, toda dokazov za to ni bilo. Vi ste upali na kak znak kesanja, ali otrovana lubenica vas je poučila, da so pripravljali za vašim hrbtom zaroto.«

»In potem?«

»To so vzroki, ki potemnujejo vaše čelo. Jaz, jaz nimam zavistnežev, mene nihče ne misli zastrupiti, jaz nimam skrbi, da bi bil kralj in bog. To so vzroki moje veselosti.«

»Kaj še govore v moji palači?«

»Da je odšel predvčerajšnjim vaš stric Nakiti na lov na leva in da bo obupan, ko bo zvedel ob svojem povratku, da je eden njegovih sužnjev ukradel vam namenjeno lubenico.«

»In zakaj bo obupan?« — »Ne vem, gospod.«

»Nasprotno, Knumotpu, ti veš dosti preveč stvari... Pomni, da so časih izginili faraonovi služabniki zaradi manj resnih vzrokov.«

Ramzesove obrvi so se trdo nagrbančile; nasprotno se je pritlikavec še veseleje smejal in nemarno je mali mož gladil glavo svojega hrta.

»Vaše veličanstvo, ali mi dovolite en predlog?« — »Da čujem!«

»Stavim zlato ogrlico za batinanje, da vrnem veselje v vaše srce in da za vselej preženem vašo žalost.«

»Knumotpu, veruj mi, da boš šiban, če sprejemem tvojo ponudbo.«

»Naj poizkusi vaše gospodstvo.« — »Kaj naj storim?«

»Je čisto enostavno. Princezinja Kamaita bi vam rada pokazala novo igro, ki od včeraj dalje zabava vso vilo otrok. Pozovite jo sem, preden odidete v Amonovo svetišče.«

»Ali me imaš za drobnega dečka?« je odgovoril Ramzes razdraženo, »ali me misliš razvedriti z otročjimi zabavami?«

»Gospod, obljubili ste...«

»Naj bo; srečen bom, ko bom mogel biti nekoliko časa s svojo ljubljeno hčerko. Toda, Knumotpu, tepen boš!«

»Jaz bom imel zlato ogrlico. Da mi pomagate tudi vi zaslužiti jo, prosim vaše veličanstvo, da sme princezinja Kamaita dovesti s seboj svoje bratrance Mikerinosa, Ameresa in Sahurija, Nakitijeve sinove. Ko jih boste sprejeli, naj bo navzočna samo kraljica, vaša vzvišena soproga.«

»Vse to ti dovoljujem. Toda ti boš šiban, Knumotpu!«

(Dalje prihodnjič.)

Pozimi.

*Po poljani širni
burjica razsaja,
nam pa sneg poredni
kar naprej nagaja.*

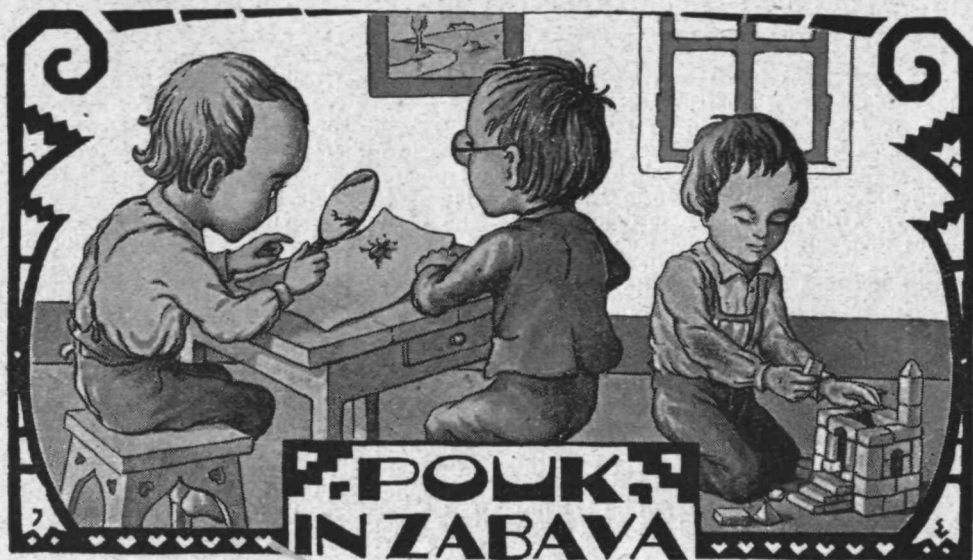
*Ali, burja, veš li,
ptički nismo norčki —
tamkaj v smreki gosti
varni so prostorčki ...*

*In preveč mi šale,
snežec, ne poznamo;
če greš štupo-ramo,
stresemo te v jamo!*

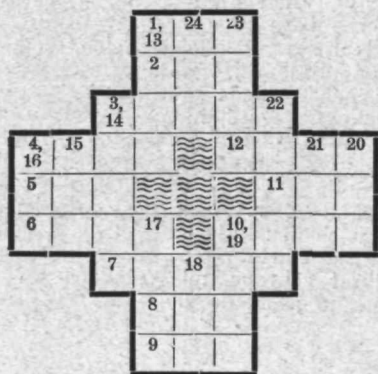
*Dečica nam v hiško
pridno zrnja nosi,
teta Urša ga pa
kar na dvor natrosi.*

Albin Čebular.

Križalka.

Sestavil J. W.

Vodoravne besede pomenijo: 1. pridevnik (znači barvo); 2. pridevnik (znači trdoto); 3. mesto v Bosni; 4. dragi kamen; 5. moški glas; 6. rimskega boga; 7. človeka z velikim nosom; 8. prislov (nasprotje od laži); 9. deški glas; 10. poljski pridelek (prstnino); 11. rodovinskega člana; 12. neke vrste vrbo.

Navpične besede pomenijo: 13. slog (tujka); 14. živalsko pripovedko; 15. dvojico; 16. števnik; 17. pritok Save; 18. osebo, ki jo kam odpošljemo; 19. napravo, nevarno živalim; 20. žensko ime; 21. tekočino; 22. vrtno rastlino; 23. ptico; 24. neke vrste usnje.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki. Rešitve pa morajo biti lično izdelane, sicer jih ne bomo upoštevali.

Rešitev zastavice v podobah v 4. številki.

Sovražnikov se ne bojte, njih števila ne glejte!

Prav so jo rešili: Draga Kolenčeva, Mirna; Ferdo Uranič, Ljubljana; Mira Watzakova, Kočevje; Bruno Šmajdek, Ljubljana; Jurij Gregorc, Kranj; Marica Dolinarjeva, Rečica ob Savinji; Branko in Vlado Lamut, Novo mesto; Miro Vani, Ruše; Milica Mikuševa, Gotovlje; Drago Vojska, Ljubljana; Boris in Branko Kmet, Kranj; Josip Simončič, Ljubljana; Vera in Mira Korunovi, Glince-Vič; Bogdana Majerjeva, Sv. Marjeta pri Rim. toplicah; Josip Borišek, Litija; Bojan Vandot, Novo mesto; Alojzija Grilčeva, Kranjska gora; Lida Cvetkova, Trebnje; Minka Lovračeva, Selo pri Zagorju; Marica Ivanuševa, Lizika Pavliničeva, Ela Tomšičeva, Hum pri Ormožu; Ervin Blažević, Brežice; Riko Kolenčev, Mirna; Zdenko Jamšek, Breg pri Ptuj; Zvonka Meznaršičeva, Metlika; Verica Bidrova, Rečica ob Sav.; Štefan Voljč, Vič pri Ljubljani; Milica Hrenova, Šmarje pri Jelšah; Fran Bolka, Sv. Jurij ob j. ž.; Vlada Kendova, Žiri; Tonče Apat, Sv. Jurij ob Taboru; Fran Žnider, Pekel pri Poljčanah; Dušan Zdolšek, Letuš; Teja Zorjanova, Maribor; Danica Zavrlava, Komenda pri Kamniku; Jernej Kladenšek, Zadobrova pri Celju; Zorko Jugović,

Zagorje ob Savi; Vladko Urbič, Alojz Perjevič, Sevnica; Dali Puc, Šmarje pri Jelšah; Stanko in Lojze Plaustainer, Sv. Jurij ob j. ž.; Vidka Vrezčeva, Bled; Ferdo Košar, Čret, p. Store; Karel in Berta Zdravčeva, Teharje pri Celju; Tilča Zupančeva, Sevnica; Tatjana Grossmannova, Maribor; Maks in Mihael Korošec, Celje; Kunigunda Kotnikova, Št. Pavel pri Preboldu; Ljudevit Domanjko, Žihlava ob Ščavnici; Boris in Marijan Kožuh, Maribor; Josip Karič, Ljubljana VII; Alojz Flegar, Grinci; Štefanija Prelčeva, Grinci. — Žreb je določil najavljeno darilo Ljudevitu Domanjku v Žihlavi. Danes razpisujemo: Mihael Kabaj, Cerkniško jezero s podobami. — Ponovno opozarjamo vse reševalce, da sprejemamo rešitve le tekom prvih 8 dni po odpravi vsakega zvezka. Tistega, ki nam pošlje rešitev, ko ima »Zvonček« z rešitvijo že v rokah, ne moremo upoštevati. Red mora biti!

Nov gledališki zastor.

Gospod učitelj Drago Klinc je umetniško naslikal zastor, ki krasi gledališki oder v Vojniku. Slika, izvršena z oljnatimi barvami, je visoka 3 m, široka pa 5.50 m. Kaže nam tempelj, kjer kraljuje boginja poezije. K njej hrepeni mladina, ki izteza

venci in palmove vejice. Zastor je nabavila posojilnica, otvorila je pa oder podružnica Jugoslovenske Maticice. Pri igri »Oporoka kralja Matjaža« je sodelovala mladina osnovne in meščanske šole. — Delo, polno narodnega duha in umetniškega čuvstva, hvali mojstra slikarja Klinca.

Lovska slika.

Mrzel jesenski dan. Burja brije. Zunaj v gozdu love lovci... Jelen drvi, v smrtnem strahu sopeč, napenjajoč svoje poslednje moči, da se reši zasledovalcev. Psi drve za njim, tudi njim se pozna, da so upehani. Lovskega roga ni več slišati. — Vedno globlje v gozd drvi jelen, vedno bolj se oddaljuje od lovišča... Zopet ga obdaja tišina. Oddahne se in se ozira, kam je zašel. Blizu njega šumi potok. Jelenu se je grlo izsušilo, glasno hropeč se priplazi do potoka. Ozre se, če je varen, nato se nagne in pije... Toda usoda mu je zla. Zagleda ga lovec... Puška počni... Visoko se vzpne jelen in izkuša uteči. Toda krogla ga je zadela smrtno, moči mu pojemajo. Še nekajkrat zahrope, milo pogleda lovca in — končano je mlado življenje...

Teobald Heliodor.

roke k vencu slave. V ozadju je naslikan Vojnik. Levo, desno in zgoraj so slike zaslužnih Vojničanov: učitelja Brezovnika, župnika Voduška in zdravnika dr. Žižka. Podobe teh odličnih mož obdajajo lavorovi

KOTICEK GOSPODA DOROPOLJSKEGA

Dragi gospod!

Oprostite, da Vas nadlegujem z vprašanjem, na katerega mi blagovolite odgovoriti.

Rada čitam »Zvonček«, zato Vas vprašam, če je morda v zalogi še kaj »Zvončkovih« letnikov? Rada bi se priporočila sv. Miklavžu, da bi mi jih prinesel. Ali se bo Vas letos tudi kaj spomnil? Našo šolo bo letos obiskal živ sv. Miklavž z angeli in parklji, zato bi bila vesela, če pridete k nam.

V upanju, da tej prošnji ne odrečete, Vas srčno pozdravlja vdana

Marta Guštinova
v imenu 8. razreda v Metliki.

Odgovor:

Ljuba Marta!

Radovednica! Mene da se je spomnil sv. Miklavž? Čisto tiho Ti povem, da me drugi ne bodo čuli: Odšel je mimo mojih oken in vrat, ostal sem praznih rok! Da režljivemu Miklavžu ni več mar stari gospod Doropoljski — še parkelj ga ne povoha! — Miklavž nosi darove mladim ljudem, da jim napravlja življenje še lepše in ugodnejše! Rad ostajam brez daril in poklonov, samo da so moje mlade prijateljice srečne in zadovoljne! — Kar se pa starih letnikov »Zvončka« tiče, preglej tretjo stran vsakega ovitka, pa boš videla tam črno na belem, kateri letniki so še na razpolago. Ako prihaja ta opozoritev za Miklavževo prepozno, pa naj velja za vsako drugo ugodno priliko.

Spoštovani g. Doropoljski!

Bodite mi prav presrečno pozdravljeni; posebno, ker Vas pozdravljam še prvič, če-

tudi sem naročnik »Zvončka« in njegov ljubitelj že drugo leto. Strežem pri sveti maši in s tem si prihranim toliko, da si lahko privoščim to lepo, zabavno in v marsičem poučno knjigo. Iz vsake knjige se človek česa nauči. Reči moram, da mi sicer iz »Zvončka« vse ugaja, letos imamo posebno lepe povesti. Toda ker sem sin mizarja, mi najbolj ugajajo slike lesorezil Učenec sem III. razreda II. odd. Vsi predmeti me veselo. Ljubitelj učenosti — to mi bo vedno prva skrb. Prosim, oprostite, da si drzнем s prošnjo pred Vas, g. Doropoljski, ter z zaupanjem pričakujem, da bo v prihodnjem »Zvončku« natisnjeno tudi moje pismo.

To bo veselje!

Srčno Vas pozdravlja Vam naklonjeni
Alojz Potočnik,
učenec III. razr. II. odd. pri Sv. Barbari
v Slov. gor.

Odgovor:

Ljubi Alojz!

Tebe bi lahko postavil marsikomu za zgled. Če kdo drugi začuti denar pod palcem, ga brž ponese k slaščičarju, da ga potem bolita zob in želodec. Ti pa rajši spravljaš paro do pare, da si naročiš lepo knjigo, ki ugodno vpliva na um in srce. Vidim, da si pameten in razumen dečko. Ostani tak, pa Ti bo dobro na svetu!

Dragi gospod Doropoljski!

Tudi jaz sem naročen na »Zvonček«. Jako mi ugaja, ker prinaša jako lepe povesti. Najbolj mi pa ugaja »Romanje naše Jelice«. Že komaj čakam novega »Zvončka«. Nas ročnikov nas je devet. Naročnik sem za eno leto. Prihodnje številke se že naprej

veselim. Prosim, natisnite moje pisemce v svoj kotiček!

Vljudno Vas pozdravlja

Andrej Pirnat,
Vel. Poljane.

Odgovor:

Ljubi Andrej!

Prav zadovoljen sem, da ima tudi vaša vas kar devet naročnikov. Mislim, da ni nikomur žal za uboge dinarčke, ki jih plačuje za naročnino. Za majhen denar — obilo dobrega blaga! Pri vsakem nakupu ni tako. Zato mi pa ostanite zvesti vsi, ki ste dobre volje!

*

Ljubi g. Doropoljski!

Predrznil sem se Vam pisati to pismo in mislim, da Vam bo dobro došlo.

»Zvonček« sem naročil šele letos in ga vedno z veseljem čitam. Najbolj mi pa ugaja povest o Kekcu, ker je Kekec tako pogumen. Če ga ne bo Bedanec kmalu pustil pri miru, mi pa kar pošljite njegov naslov. Dva ga bova že premagala. Papa se vedno smeje, če mu kaj omenim o tem, pa to nič ne de, samo da Kekec zmaga. Sedaj pa zbogom!

Iskreno Vas pozdravlja
Vaš vdani

Franjo Z a b k a r,
učenc 2. razreda osn. šole v Celju.

Odgovor:

Ljubi Franjo!

Kosmata kapa, Ti si pa fant od fare! Tvoj pogum mi je tako všeč, da se moram postaviti pred Teboj — v pozor! Mislim, da bo Kekec sam Bedancu pošteno navil ušesa. Ako pa bi se mu to ne posrečilo — česar pa se ne bojim — boš mu pa Ti priskočil na pomoč. Oba ga bosta že ugnala v kozji rog. Kadar Ti bo treba Bedančeva vega naslova, pa se oglasi!

*

Ljubi gospod Doropoljski!

Tudi jaz Vam pišem. Obiskujem že 2. razred. Gospodična učiteljica mi je dala »Zvonček« na ogled. Ko sem ga pokazal doma, mi je mamica takoj dala denar za naročnino. »Zvonček« pridno čitam, posebno mi ugaja povest o Kekcu, pesem Anka gleda v zvezde, Lukčev prvi šolski dan. Pesem Pust je jako smešna.

Moja sestra Aleksica je precej podobna Zdražbovi Anici. Majnika bo stara 3 leta. Tudi ona hoče z jokom vse doseči.

Jaz bom 12. majnika 8 let star. Učim se rad, a žal nisem posebno zdrav. Zato bom moral že majnika oditi v Vipavo. Tam je jako prijetno. Hočem Vam pisati razglednico. Prosim, če izvolite moje pismo natisniti v »Zvončku«. Prav vesel bom Vašega odgovora.

Lepo Vas pozdravlja

hvaležni

Franjo Kotnik,
učenc 2. razreda osnovne šole v Brežicah.

Odgovor:

Ljubi Franjo!

Res je v Vipavi lepo! Krasna dolina, polna solnca, zelenja in cvetjal Toda — danes ni naša, dasi je bila naša od davnih vekov in dasi bo zopet naša, če Bog da in sreča junaška! Kar vzame sila in krivica, to vrne moč in pravica! V to trdno verujemo, zato čakamo samo časov, ki nam bodo bolj pravični. Pozdravi se v Vipavi in se vrni med nas poln navdušenja in ljubezni do prelepe naše zemlje!

*

KOTIČKOV ZABAVNIK.

Mladi risar.
Priobčil F. Z.

Tajinstven napis.
Priobčil Fran Golež.

*Et arb ene job o vso
en anni et an mil
sim onde vani v omod*

Kdor ga razreši, naj si ga globoko in neizbrisno vtisne v spomin!

